ప్రహేళిక

"యెర్రావారి పాళెం దేవరిండ్లకు పొయ్యి సోదిరంగం జెయ్యించి జబాబు తెల్సుకోవాల. అంత దాంకా నాకు నిమ్మళంగా వుండదు" అంది చెంచమ్మ తనను తాను వోదార్చుకుంటున్నట్టుగా.

"ఆ పొద్దు మీ అమ్మ సోదిగాని వొళ్ళుపైకొచ్చి యేం జెప్పింది.? ఆడది లేకుండా మీ నాయిన గెడిసేపు వుండలేడని చెప్పిందా లేదా? యిప్పుడు మళ్లారంగం జెయ్యించమని నా పాణం తియ్యద్దు. చిన్నా చితకా పశ్నలకంతా ఖర్చు జేసి జబాబులు జెప్పించేంత దుడ్డు నా దగ్గిర లేదు" అని విసుక్కున్నాడు బత్తయ్య.

పది బారలు ముందుకెళ్ళిపోయిన ఆదెయ్య మళ్లీ గుడిసె దగ్గరికి తిరిగొచ్చి"మళ్లా చెప్తావుండాను... రేపు సాయింత్రానికంతా నా కమ్మలు నా చేతిలో వుండాల్ల కావాల్ల ... లేకపోతే గొమ్ముమనుండను" అన్నాడు తడినేలలో గునపాన్ని దిగేసినంత కరకుగా.

యేడుపు పొంగు కొస్తున్న గొంతుతో "అవి నీ కమ్మలెట్లయినాయి నాయినా? మా అమ్మ నాకు యిచ్చినవయ్యి..." అంది చెంచమ్మ.

"రేపు నా సొత్తు నాకు చేరకుండా పోతే అప్పుడు చెప్తాను ఆ పశ్నకు జబాబు..." అంటూ ఆ దెయ్య గాండ్రించాడు.

"అట్నే తేల్చుకుందాంలే రాపో మామా!" అని బత్తయ్య సవాలు విసిరాడు.

"నా సంగతి బాగ దెలుసు కదా? నా మాటినకపోతే అడియాలం లేపేస్తాను. కన్న బిడ్డని గూడా జూడను బాంచెత్" పెద్దగా అరుస్తూనే ఆదెయ్య వెళ్ళిపోయాడు.

బత్తయ్య గుడిసెలోంచీ బయటికొచ్చి, గడపపక్కన నాటిన కొయ్య స్టాండుపైనున్న స్టార్టరు మీటను నొక్కాడు. అంతవరకూ కారుబారు చేసిన బోరింగు మిషనుగొంతు నొక్కుకుంది.

తూర్పున కొండలు లేకపోవడంతో తొందరగా బయటపడిన నీరెండ లేత నీడల్ని పరుస్తోంది. గుడిసె చుట్టూ చిన్న చిన్న రాళ్ళు పాతి యిళ్ళ స్థలాలుగా మార్చిన మైదానంలో పిచ్చి మొక్కలూ, తుమ్మ పొదలూ బలిసిపోయివున్నాయి. ఉత్తరాన శేషాద్రి కొండల దగ్గరినుంచీ శివార్ల వరకూ వ్యాపించిన వీధుల్లో, యిండ్లు కిక్కిరిసిపోయి వున్నాయి. అక్కడినుంచీ దక్షిణపు గుట్టలవరకూ పరుచుకున్న బీళ్ళలో అక్కడక్కడా కడుతున్న యిండ్లు మధ్యతరగతి వాళ్ల పిల్లల్లా బలహీనంగా కనబడుతున్నాయి. వాటి ముందు కాపలా వాళ్ళకోసం కట్టిన గుడిసెలు పిచ్చిగుంట్ల వాళ్ల పిల్లల్లా దుమ్ము గొట్టుకుపోయి, వికారంగా కనబడుతున్నాయి.

బోరింగు దగ్గరినుంచీ, దీర్ఘచతురస్రాకారంలో రెండడుగుల దాకా పైకి లేచిన పునాది గోడల వరకూ సాగిన రబ్బరు గొట్టాన్ని చుట్టజుట్టి గుడిసెలోకి తీసుకొచ్చాడు బత్తయ్య.

కుక్కి మంచంలో ఊయలలా ఊగుతున్న నార పోగులపైన పడుకున్న చెంచమ్మ "కావాలంటే నా కూలీ దుడ్డే సెలవుజేసుకుంటా! మా నాయినకా బసివి మందు బెట్టేసింది. దాన్ని కక్కించేదాంకా నిద్రపోను" అంది.

"పోయిన తడవ సోదిరంగం జెయ్యించినప్పుడు అయిదునూర్లు సదివించిందాంకా మీ అమ్మ సోదిగానిపైకి దిగిరాలేదు. సాంబ్రాణీ కర్పూరానికే నూరుదాంకా వదిలించింది. తళిగల్నిండా రాసులు రాసులుగా బియ్యమూ పప్పూ కుమ్మరించినాంక గానీ ఆమెకు దయ రాలేదు. మళ్లా అంత సెలవుజేసే పుడసత్తు లేదు నాకు. కావాల్లంటే అప్పుడు పట్టించిన టేపునే మళ్లా యిను..." బత్తయ్య రుసరుసలాడుతూ మూల చెక్కపైనున్న టేపురికార్డరును తీసి గడప దగ్గర పెట్టి, దాని వైర్లను తీసుకెళ్లి బోరింగు మిషను స్టార్టరు పక్కనున్న ఫ్లగ్గులోకి జొనిపాడు. మాసిన సంచీలోంచీ కేసెట్టును తీసి టేపు రికార్డరులో పెట్టి మీట నొక్కాడు.

టేపురికార్డరులోంచీ బడబడమంటూ శబ్దాలు పుట్టుకురాసాగాయి. భీకరమైన చర్మ వాయిద్యపు రొదతో బాటూ శంఖపు కూతలూ, గంటల గణగణలూ ముంచుకొచ్చాయి. చిన్న మూలుగులా అస్పష్టంగా ప్రారంభమైన మగగొంతుకొకటి క్రమంగా పెద్దదై గుడిసెనంతా ఆక్రమించుకోసాగింది. "బేట్రాయి సామిదేముడా! పానకాల సామీ! కదిరినర్సింమా! అహోబలం వోబులు కొండరాయిడా... హోంహోంహోం... హా హా... వోవోవోం.... హుహుహూ... అంకాళమ్మా, తాలివంక గంగానమ్మా ..."

వెలిసిపోయిన పయిట తొలిగి, కిందికి జారిపోతున్న సంగతిని గానీ, ముడివీడిన కొప్పులోంచీ జుట్టు చీపురు దుబ్బులా రేగుతున్న విషయాన్ని గానీ పట్టించుకోకుండా, చెంచమ్మ చేతులు జోడించుకుని కూర్చుంది. టేపురికార్డరులోంచీ సోదిగాడి గొంతు డబ్బారేకులపైన రాళ్ళు దొర్లిస్తున్నట్టుగా వెలువడసాగింది. తాను యిప్పుడుకూడా యెర్రావారిపాళెం దేవరింట్లో కూచున్నట్టుగా అనిపించసాగింది చెంచమ్మకు. తానిప్పుడు తాటిమట్టలూ బోదా కలిపి కప్పిన చతురస్రాకారపు గుడిసెలోపల, తూర్పుముఖంగా నిలబెట్టిన దేవుళ్ళ శిలవల ముందు కూర్చుని, సోదిగాని కేసి భయంభయంగా చూస్తున్నాననే అనుకోసాగింది ఆమె. మండుతున్న కర్పూరపు మంటల డాలులో, గుడిసెనంతా చుట్టేసిన పొగల మధ్య నడుముకు పంచమాత్రం చుట్టుకున్న సోదికాడి నల్లటి ఆకారం యిప్పుడిప్పుడే రూపాన్ని ధరిస్తున్న దేవుడిలా కాస్సేపూ, వెంటనే కరిగిపోతున్న దెయ్యంలా కాసేపూ తనను అయోమయానికి గురిచేస్తున్నట్టే అనిపించ సాగింది ఆమెకు. సోదిగాడి శరీరంపైన్నుంచీ అతను నాముకొమ్ముతోనూ, తిరుచూర్ణంతోనూ పెట్టుకున్న బొట్లు చెమటతో తడిసి నేలపైకి బొట్లు బొట్లుగా రాలడం యిప్పుడు తన కళ్ళముందే జరుగుతున్నట్టుగా ఆమెకు భ్రమ కలగసాగింది.

"ర్రేయ్...ర్రేయ్...బిడ్డలారా...నేనా...నేను...నన్నే ఆనవాలు బట్టలేర్రా మీరు? మీ కండ్లకు కావరం కమ్మిందిరా... నేనే గెవనానికి రాలేదా మీకు? నన్ను రమ్మని సోదిజోస్యం జెయ్యించిందెందెకురా? రంగం బెట్టినారని నేను యింతదూరం యెలబారొస్తే నన్నే తెలవనట్లు జూస్తారేందిరా మీరు? మిమ్మల్ని యిరసక తినేసా..."

"మా అక్కగదమ్మా తల్లానువ్వు... పెద్దమునెమ్మ గదా!"

"మా అమ్మగదమ్మా నువ్వు... పెద్ద మునెమ్మే గదా!" టేపురికార్డరులోంచీ అస్పష్టంగా వినిపించిన తమ గొంతులతో మళ్లీ బత్తయ్యా, చెంచమ్మా గొంతులు కలిపారు.

"అప్పన్నా...నేనేరా... పెద్దమునెమ్మేరా నేను... మీరు పిలస్తానే చక్కా యెలబారి రావల్నారా నేను? నాకు మీరెంత బాకీ వుండారో తెల్సునా? నాలుగు కోళ్ళూ, రెండు గొర్రెలూ, రెండు బానల అంబిలీ, నాలుగు శేర్ల పరమాన్నం...అవన్నీ అక్కడ తెచ్చి పెట్టండి...అప్పుడు మాట్లాడతా మీతో యిలావిరిగా".

"నువ్వే మడిగినా కాదనకుండా అమర్చి పెడతావుండేటోడు గదమ్మా మా నాయిన! అన్నాయంగా ఆయన్ను నడిదోవలో దిగ్గాలికేసి పోతివెందుకు తల్లా?" టేపు రికార్డరులోంచీ చెంచమ్మ గొంతు ప్రశ్నిస్తోంది.

"ఆమడిసి సంగతి నాకు చెప్తార్రా మీరు? వానిది కడుపుగాదు. కొండపల్లి చెరువుతూము. మూడు మూడునాళ్ల కంతా యింకో బసివిని వాడు మల్లుకోకుంటే అప్పుడు జూడండి ..."టేపురికార్డరులోంచీ సోదిగాని గొంతు పాతపేలికలు చింపినట్లుగా కీచుకీచుమని పలుకుతోంది.

"నీ మాటిని నీ కూతుర్నే గట్టుకుంటి గదక్కా! నాతో గూడా చెప్పకుండా యిట్లెల బారిపొయ్యేది నాయిమేనా ?" బత్తయ్య దీనంగా అడుగుతున్నాడు.

"ఆడబిడ్డకు సంవత్సరానికొకతూరైనా సాంగెం జెయ్యించినావారా నువ్వు? నువ్వు నాకు కోకెత్తిచ్చి యెన్ని దినాలయ్యింది? యిప్పటికైనా సాంగెం జెయ్యించు...నీ కడుపులో పుడతా...లేకపోతే కాటేరికి జెప్పి నీ కొంప గుండం జేయిస్తా."

టేపురికార్డరు టప్పున ఆగిపోగానే గుడిసెలోపల నిశ్శబ్దం వికృతంగా మేల్కొంది. చెంపలపైన్నుంచీ కారుతున్న కన్నీటిని తుడుచుకుంటూ "కరెంటు పొయ్యింది" అంది చెంచమ్మ.

"గొంతు సోదిగానిదే అయినా మా అక్కే సొయంగా మాట్లాడతా వుండాదని యెంత బాగా తెలస్తా వుండాదో జూడు..." అంటూ బత్తయ్య చెంపలేసుకున్నాడు.

"మంగళం దగ్గిర పాములు జాస్తీ అని అందురూ అంటారు. యానాదోళ్ళకు పాములంటే బయిమేలని దబాయించింది మా అమ్మ. భాకరాపేట అడువుల్లో దినానికొక నాగుబాము తోలు తీసి అమ్మ లేదా అని యెగరేసి మాట్లాడింది. కడాకు జానెడు పాము నోట్లో బడి పొయ్యింది... మా అమ్మే గానీ బతికుంటే..." చెంచమ్మ మాటల్ని సాగదీసి యేడుపు రాగం తీసింది.

"లోపల గుర్చోని యేం జేస్తా వుండార్రా? కూలీ పనుండాది వస్తారా?" అంటూ తలుపు తోశాడో వ్యక్తి.

బత్తయ్య వుషారుగా టేపురికార్డరు తీసి ట్రంకు పెట్టెపైన పెడుతూ "యెందుకు రామన్నా! పద్దినాలుగా పనిలేకుండా చేతిలో నయాపైసా లేదు. పద...యిద్దరూ వస్తాం" అన్నాడు. చెంచమ్మ కూడా బయటికొచ్చి గుడిసెకు తాళం తగిలిస్తూ "యేం పని మద్దన్నా?" అని అడిగింది.

"మూడోఫ్లోరు పైకి యిటికిరాళ్ళు మొయ్యాల...లోడ్డురాళ్ళు..." చెబుతూనే ముళ్ళ పొదల మధ్య యేర్పడిన కాలిదోవలో నడవసాగాడు మద్దయ్య.

ముళ్ళ చెట్లతో నిండిన మైదానంలో, యిండ్లు కడుతున్నచోట కూలీల సంరంభం మొదలైపోయి వుంది. సైకిళ్ళకు టిఫను కారియర్లు కట్టుకున్న కూలీలు కొందరు మట్టి బాటలో సాగిపోతున్నారు.

కాంక్రీటు స్థంభాలపైన నిలబడిన మూడంతస్థుల కట్టడమొకటి పాతకాలపు రాక్షసబల్లి కంకాళంలా భీకరంగా కనబడుతోంది. దానిముందు డొక్కు మోటరుబైకు పైన కూర్చుని, ఆదెయ్యతో మాట్లాడుతున్న మేస్త్రీ “వాళ్ళొద్దులేరా మద్దిగా! ఆ పనిప్పుడే ఆదెయ్యకు గుత్తకొప్పించేసినా... నన్నూరుకు తెంచేసినా...” అన్నాడు.

“రమ్మని జెప్పంపించి, వచ్చినాంక పనిలేదుపొమ్మంటే అదేం నాయిం అన్నా?” అంటూ బత్తయ్య ఆక్రోశించాడు.

“కూలీకి జేసేదానికి ఆదెయ్య వొప్పుకోలేదురా! వాడు పక్కింటి కుండే వాచ్‌మేను. పిలిస్తే పలికే మనిషి... వాన్ని కాదన్లేను. వాడొప్పుకుంటే మీరు నలుగురూ కూలీకే పనిజేసుకోండి. నాకేం అభ్యంతరం లేదు” అన్నాడు మేస్త్రీ.

“యీడ నలుగురు జేసేంత పనేముండాది? నాకూ నా పెండ్లానికే చాలదది...” అంటూ ఆదెయ్య యిటుకలవైపుకు వెళ్ళిపోయాడు.

బత్తయ్య యేడుపుముఖం పెట్టుకుని వెనుదిరిగాడు.

“పైన్నుంచీ చూడాల్సినోళ్ళు అన్నీ చూస్తానే వుంటార్లే నాయినా? కొత్త పెండ్లాం మాటిని కూతిర్నింత కష్టం బెట్టేది మంచిది గాదు” అని మెటికలు విరిచింది చెంచమ్మ.

తమ గుడిసెదగ్గరికొచ్చాక” మా అమ్మ పోతానే మా నాయిన దెయ్యమయి పోయినాడు. యిట్లెందుకు మారిపోయినాడో తెలుసుకునేదాంకా నాకూ తిండీ నీళ్లూ సయించవు. యెర్రావారిపాలెం దేవరిండ్లకు పొయ్యి సోదిరంగం జెప్పించేకావాల్ల” అని గుణిసింది.

“మల్లా మల్లా ఆ మాట అనద్దు. అంటే జరిపించే కావాల్ల... లేకపోతే పెద్దోళ్ళకు వుగ్రమొస్తింది. అనావస్యంగా సెలవుజెయ్యించేంత దుడ్డేమీ లేదు నా దగ్గిర...” అని కసిరాడు బత్తయ్య.

“ప్లాటంతా పరిగిలదోలేసి యాడికి పోయినార్రాయిద్దురూ? దొంగెవుడైనా వచ్చి చేతికి దొరికింది యెత్తుకోని బోయినా అడిగేదిక్కు లేదు. యిదేనా వాచ్‌మేన్లు చెయ్యాల్సిన పని?” అంటూ దూరంనుంచే గదమాయించాడో ముసలాయిన.

“యిక్కడే సామాన్లుండాయన్నా దొంగతనం జేసేదానికి? రెండునెల్లుగా పనులాపేసినావు. వాచ్‌మాను జీతంతో యిద్దురు బతికేదానికయితిందా! ఆ పక్కమేస్త్రీ కూలీకి రమ్మంటే పోతిమి. నీదయవల్ల అది గూడా దొరకలేదు” అన్నాడు.

పునాది గోడలమధ్య పోసిన యిసుకలోకి నీళ్లెన్ని పారాయో పరీక్షించి చూస్తున్న ముసలాయిన “హౌసింగ్ లోను యీ వారంలో సాంక్షనయిపోతిందని మా అల్లుడు అంటా వుండాడు. అది చేతిలోకి వస్తానే పని ఆరంభంజేసేదే! ప్లాటు చుట్లా వుండే కంపా చెట్టూ కొట్టేసి సీదుజేసేది గూడా వాచ్‌మేను పనేగదా? నాగుబాములు రెండు యీ పక్కనే తిరగతా వుండాయని పక్కప్లాటు వోనరు ఆగిత్యం జేస్తావుండాడు. ఆమాటిన్నప్పట్నించీ మా ఆడోళ్ళు యీ పక్కకే రావటం లేదు. యానోదోన్నంటావు. పాముల్ని గూడా పట్టలేవు” అని దబాయించాడు.

"అవి నాగుబాములై వుండవన్నా! జెర్రిపోతులైయ్యుంటాయి. అందుకే మనుషల పోవిడి తగలంగానే దౌడు తీస్తావుండాయి. చేతికి దొరకాటం లేదు" అన్నాడు బత్తయ్య వినయంగా వంగి.

"రేపు సాయింత్రం లోపల ఆ పాముల్ని పట్టి చంపక పోయినావంటే గొమ్మునుండను. నువ్వు వేరేతావులో పని యెతుక్కోవలిసిందే!..." అన్నాడు ముసలాయన. తరువాత సరసరా దూరంగా కడుతున్న యింటి దగ్గరికెళ్ళి ఆదెయ్యతో యేదో మాట్లాడసాగాడు.

యెండ బాగా పైకెక్కి రావడంతో చెట్ల నీడలు దట్టంగా పడుతున్నాయి. యెక్కడి నుంచో కాంక్రీటు మిషను శబ్దం వినబడుతోంది.

"విద్యానగరంలో పనులు జేసుకుంటా వుండే మనల్ని యీ యెంకట్రాయలుకు తగిలించినాడు మీ నాయిన. దగ్గిరిగావుంటే కమ్మల్నెట్లయినా వసూలు జేసుకోవచ్చని యీ యెత్తేసినట్లుండాడు. యిప్పుడీ పాముల్ని బట్టే వుద్యోగం గూడా మనదేనా?" బత్తయ్య పెళ్ళాంపైన విరుచుకు పడ్డాడు.

"ఆ పాడూ కమ్మల్ని దెచ్చి ఆయిన ముగానగొట్టమంటే యినవునువ్వు?" చెంచమ్మ కస్సుమంది.

"అసలూ వడ్డీ గలిసి కమ్మలరేటు కంటే యెక్కవైపొయ్యింది. మనకోసరం ఆ కుదవంగిడి సేటు యెతకని తావులేదని వాళ్ళ గుమస్తా జెప్పినాడు. అమ్మి మన బిడ్డకేదైనా తీసియ్యమని మీ అమ్మ చదివించిన కమ్మలవి. దాన్ని యిమ్మని అడిగేదానికి మీ నాయినెవుడు?" బత్తయ్య కోపంగా వాదించాడు.

"పెట్టుకోని అణవరించే బోగిని లేకుండా బంగారట్లా బిడ్డను గూడా దారబోసుకుంటిమి." చెంచమ్మ మళ్ళీ యేడుపు మొదులు బెట్టింది. "అప్పుటికీ ఆస్పత్రులుకు తిరిగి నూర్లు నూర్లుగా సెలవుజేస్తిమి. సందులోస్తే యిట్లయితిందని యెవురికి దెలుసు? కాటేరికి పెడ్డాం రమ్మంటే నువ్వినలేదు..."

"అంతదుడ్డే వుంటే ఆస్పత్రుల్లోనే సెలవుజేసుండమా? నిందనాపైనేయద్దు. రునం తీరిపోతే యెవుడైనా చేసేదేం లేదు. పుట్టేదీ జచ్చేదీ యెవురి చేతల్లో వుండాది? అంతా తలరాత. అప్పుతీరతానే యెలబారి పోవాల..." మాట్లాడుతూనే బత్తయ్య టేపురికార్డరును గడప దగ్గర పెట్టి, వైర్లను స్టాండులో చెక్కాడు. పాతసంచిలోంచీ మరో కేసెట్టును తీసి టేపురికార్డరులోకి జొనిపాడు. అతను మీట నొక్కుతూనే టేపులోంచీ దప్పులమోత పెద్దగా వినబడడం మొదలెట్టింది. లోహపు గిన్నెలు గీసుకుంటున్నట్టుగా గుబలు గుయ్యి మనిపించే సవ్వడి ముంచుకు రాసాగింది. వొక దానితో వొకటి గొడవపడుతున్నట్టున్న రకరకాల శబ్దాల మధ్యలోంచీ బొంగురు పోయిన గొంతుకొకటి రాగాలు తీస్తూ మాటల్ని సాగదీసింది.

చెంచమ్మ మంచంపైన భర్త పక్కనకూచుని చేతులు జోడించుకుంది. మల్లంగుంట దేవరింటిలో దేవుళ్ళ శిలల ముందు కూర్చున్నట్లే అనుకుంటూ కళ్ళు మూసుకున్నాడు బత్తయ్య. మండుతున్న కర్పూరమూ, సాంబ్రాణీల పొగలు, విస్తరాకుల్లో వడ్డించిన తినుబండారాల వాసనలూ తన ముకుపుటాల ముందు యిప్పటికీ మోహరించేవున్నట్టుగా చెంచమ్మ కనిపించ సాగింది. దేవరింటిముందు కూర్చుని, సోదిగాడి మాటలు వింటూ రంకెలేస్తున్న జనాల రభస, స్పష్టంగా వినబడుతున్నట్టుగా అనిపించ సాగింది యిద్దరికీ.

"డప్... డప్...గ్రీణ్ గ్రీణ్...టుర్ర్ టుర్ర్...రేయ్ బిడ్డలాలా! వోబిలం వోబులుసామి సాక్షింగా, కదిరి నర్సింహ సామి సాక్షికంగా, తిర్పతి యెంగటేస్వరసామి సాక్షికంగా...

నన్నెందుకురా రంగం పెట్టించి రప్పించినారు? ...” మల్లంగుంట సోదిగాడి గొంతు దగ్గు తెరలతో శృతి తప్పుతోంది.

“నువ్వు మా కొడుకు గద సామీ! రంగకార్ల వొళ్ళుపైకొచ్చి మమ్మల్ని...” టేపురికార్డరులోంచీ యేడుస్తూ పలవరిస్తున్న తమ గొంతులు వినబడగానే చెంచమ్మ వెక్కిళ్ళు పెట్టసాగింది.

“అంతకష్టపడికంటే రెండేండ్లు గూడా వుండకుండా పోతివి గద నాయినా? నన్ను గొడ్డు బోతును జేసి పోయినా వెందుకురా దేముడా?” టేపురికార్డరులోంచీ చెంచమ్మ గొంతు అస్పష్టంగా వినబడుతోంది. యేడుస్తున్న భార్య భుజంపైన చేయివేసి, మరోచేత్తో తన కన్నీళ్ళు తుడుచుకోసాగాడు బత్తయ్య.

“అందురు సోదిగాళ్ళ పైకీరాన్రా నేను... మల్లంగుంట సోదిగానికైతేనే పలకతా... .నన్ను సరింగా అణవరించలేదురా మీరు... నాకింకా చానా బాకీలుండాన్రా మీరు... చిన్నదేవర బెడితే నే నొప్పుకోను. మూడుకుందేళ్ళూ, అయిదు కోళ్ళూ, యేడు బెళబాయిలూ, తొమ్మిది గుమ్మిడికాయిలూ, పన్నెండు నిమ్మకాయిలూ, జతపంచలూ నవకమూ, తొమ్మిది మూర్ల చీర...”

“యేడు బెళబాయిలు తెమ్మంటే మూడే దెచ్చినావాపొద్దు...అందుకే నా బిడ్డింకా నా కడుపులో పడలేదు..” చెంచమ్మ వెక్కుతూ మూల్గింది.

బత్తయ్య ముఖం అవతలికి తిప్పుకుని “ఆ మాత్రం రునం మిగిల్తేనే వాడు మన దగ్గిరికి వచ్చేది? రునమంతా తీరిపోతే మన పక్కకు ముఖం గూడా తిప్పడు. బతికుండేటప్పుడు వాని బుద్దెట్లాంటిదో చూళ్లేదా మనం?” అని రెట్టించాడు.

గుడిసె బయట యెండుటాకులు గలగలమన్నాయి.

“దొంగనాయాలీ జెర్రిపోతు...”అని పళ్లు కొరుకుతూ గడపదాటి బయటికి పరిగెత్తు కొచ్చాడు బత్తయ్య.

“యెవుడ్రా వాచ్‌మేను యిక్కడ?”

తమరకొయ్య కోసం వెతుక్కుంటున్న బత్తయ్య వులిక్కిపడి వెనుదిరిగి చూశాడు. కాకీ దుస్తులు కనిపించగానే కంగారు పడుతూ “నేనేసా...” అంటూ రెండడుగులు వెనక్కేశాడు.

“తాటి తోపులో దోపు జరిగినప్పుడు ఆ పక్కన్నే వాచ్‌మేనుగా వున్నోడుసార్ వీడు . ఈ అదెయ్యకు సాయానా అల్లుడు” అని చెబుతూ మద్దయ్య ముందుకొచ్చాడు.

“దానికీ నాకూ సంబంధం లేదుసా... ఆ దొంగనప్పుడు జెయిల్లో గూడా యేసినారు” అన్నాడు బత్తయ్య గుక్కిళ్ళుమింగుతూ.

“ఆ పక్క షెడ్డులో పెట్టిన కీళ్ళూ చిలుకుల సంచికి కాళ్ళొచ్చి నడుచుకోని పొయ్యిందా?” లావుగా దిట్టంగా వున్న పోలీసు కంఠంలోంచీ దారి సరిగ్గా దొరకనట్టుగా మాటలు మూలిగాయి. “యేవూర్రా మీది?...”

“వానిది గూడా మల్లంగుంటే సా...” అని పళ్లికిలిస్తూ ఆదెయ్య ముందుకు నడచి వచ్చాడు. “నిన్న సాయింత్రం ఆ షెడ్డుపక్కన తిరగలాడతావున్నాడు”.

ముఖాన్ని వికారంగా పెట్టుకుని "తూ! దూరంగా పో...వాసన చంపేస్తా వుండాది. తెల్లారీ తెల్లారకముందే యెన్ని దరాములు మింగినావు?" అని అరిచాడు పోలీసు . ఆదెయ్య వెనక్కు రెండడుగులేసి పళ్లికిలించాడు.

"మా మామ మాదిరిగా నేను అడువుల్లో యేటకుపోనుసా...దొరికిందాంతో గొమ్మునుండే వంశం మాది. వాళ్ళ వంశంలో మడుసులు బానలుబానలు తాగేస్తారు. యాటలు యాటలు మింగేస్తారు" అన్నాడు బత్తయ్య వుక్రోశంగా.

"చూసేదానికి చచ్చే మనిసి మాదిరుండాడు. వీడెన్ని బానలు తాగతాడు!" అని అడిగాడు పోలీసు వెటకారంగా.

"మనిషిని చూసి యామారద్దండి సా... రెండు బానలు రెండేనిమషాల్లో ముగించేస్తాడా మడిసి" బత్తయ్య కోపంగా వురిమి చూశాడు. ఆదెయ్య పళ్ళు కొరుక్కోవడం చూశాక మరింత ఆవేశంతో "ఆమాట ఆయిన పెండ్లామే సోదిగాని పైకొచ్చి చెప్పింది. చచ్చి పోయిన పెద్దోళ్ళు సోదిగాళ్ళ వొళ్ళు పైకొచ్చి తప్పుడు మాటలు జెప్పరు" అన్నాడు.

"అట్లయితే కొంచెం వక్కాకు బెట్టి ఆ పెద్దోళ్ళను పిలిపించు. యీ దొంగతనం యెవురు జేసినారో తెల్సుకోవాల.." అన్నాడు పోలీసు యెగతాళిగా.

"యీ పక్కన జెర్రిపోతులు రెండు తిరుగులాడతా వుండాయని మావోనరు నిష్టూరం జేస్తా వుండాడు సా. . యానోదోడుగా వుండి అవిట్ని పట్టుకోలేకుండా పోతా వుండానని మానం గడిగేస్తా వుండాడు. అవిటి కోసరం యెతకని తావు లేదు." అన్నాడు బత్తయ్య దీనంగా. తరువాత "మావోళ్ళందురూ వాచ్‌మేనుద్దోగాల్లో యెత్తిన చెయ్యి సా...మేం కావిలుండే తోపుల్లో నించీ పిందా పిసురా గూడా దొంగతనం పోదని పేరెత్తినాము". అన్నాడు

పోలీసు ముఖం చిట్లించుకుని "అయితే మర్యాదగా అడిగితే మీరెవురూ నిజెం చెప్పనంటారు! పాత రికార్డుల్లో మీ పేర్లు లేవంటారు" అని విసుక్కున్నాడు.

"అదెప్పుడో ఆగెవిదెగ్గిరుండే బందుగుల్ని చూసేదానికి పోయినప్పుడు"

"ఆ పొద్దు వుత్తల పుణ్యానికి..."

"ఆ దినం ఆ తావులో నేను లేను సా..." ముగ్గురు కాపలా వాళ్ళూ బెంబేలు పడిపోయారు.

పోలీసు గొంతును సవరించుకోవడం కోసం కాకరించి "యీ యింటి వోనరెవుడు?" అని అడిగాడు.

"ఆయిన కుప్పం బాదూరులో బాంకీ మేనేజరంట సా... యీడ వాళ్ల మామ యిల్లు గట్టించేపని చూసుకుంటా వుండాడు" అని జవాబు చెప్పాడు బత్తయ్య.

పోలీసు చేతివాచీ కేసి చూసుకున్నాక కోపంగా "బతికున్నన్నాళ్లూ వాచ్‌మేన్లుగా పడిచస్తావుండారు. యిండ్లు గట్టించే వాళ్ళు యెందుకంత పచ్చంగా వుండారో, మీరెందుకిట్ల అగోరిస్తావుండారో తెల్సునా? నీతీ న్యాయం నేర్చుకోరా మీరు? సత్యంధర్మం అంటే యేందో తెల్సునా?"అని గాండ్రించాడు.

బత్తయ్య వెనక్కో అడుగేసి "అదికాదు సా..." అంటూ యేదో చెప్పబోయాడు.

పోలీసు వురిమిచూసి "నోర్మూసుకో... కావాలంటే ఆ పెద్దోళ్ళనే పిలిపించి అడిగి తెలుసుకో..."అని వెటకారంగా అరిచాడు. తరువాత విసవిసా వెనుదిరిగి "యిండ్లను

మీరు కావలా గాస్తా వుండారో లేదో గానీ మిమ్మల్ని కాపలాగాయలేకుండా మేం తనకలాడి పోతావుండాం. అందుకే మిమ్మల్నంతా తెల్లోడు రికార్డుల్లో కెక్కించింది. రేపు తెల్లారికంతా దారబోయిన సొత్తు తావు జేరకుండా పోతే మీ ముగ్గురికీ చెమడాతోలువలిచేస్తాను" అన్నాడు.

దూరంగా వోయింటి పునాదుల దగ్గర కూలీలు ట్రాక్టరులోంచీ యిటుకలు దించుతున్నారు. మరో యింటి దగ్గర సెంటరింగ్ పనివాళ్ళు డబ్బారేకు చట్రాల్ని మోగిస్తున్నారు. నడినెత్తిపెకెక్కి వచ్చిన యెండలో కొందరు మేస్త్రీలు గోడలు కడుతున్నారు.

పోలీసు వెనకే చేతులు నలుపుకుంటూ వెళ్తున్న కాపలా వాళ్ళనిద్దరినీ భయంగా చూస్తూ బత్తయ్య గుడిసెలోపలి కొచ్చాడు.

గోడలకు బల్లి పిల్లలా అతుక్కుని కూర్చున్న చెంచమ్మ "మా నాయిన కావాలని నీ మింద నిందేస్తావుండాడు. ఆయినెందుకింత కటీనం అయిపోయినాడో? తెలిసో తెలియకుండానో మనమేందో తప్పుజేసేవుంటాము. సోదిరంగం జెయ్యించి జబాబు తెల్సుకునే దాంకా నేనింకో పని జెయ్యను" అంది కత్తితో నరికినట్టు కచ్చితంగా.

ఆరిపోబోతున్న బీడీని బుగ్గలు నొక్కులు పడేలా పీలుస్తూ మీనాయినయిప్పుడు పెండ్లాడింది పెద్ద "గంగమ్మ. యెంత దుడ్డయినా దానికి చాలటంలేదు. యీ మడిసి సంపాయించిన దాన్నంతా దొంగతనంగా అది దాని ముందు మొగుడి బిడ్డలకు చేరేస్తావుండాది. నూర్లు నూర్లుసెలవుజేసి, సోదిరంగం జెయ్యించి తెల్సుకోవాల్సినంత యిదేంలేదు దీంట్లో. గొమ్మునుండు" అని కసురుకున్నాడు బత్తయ్య.

"మీ యిండ్లల్లో ఆడదానిగా పుట్టే దానికంటే అడువుల్లో మానుగా పుట్టినా బాగుణ్ణు" అని నిష్టూరపోయింది చెంచమ్మ.

బత్తయ్య నిట్టూర్చి, నిర్లిప్తంగా నవ్వేసి "దేనికైనా అడిగి రావాల్ల...నాగ్గూడా యీ కావిలి పని యిడిసి పెట్టేసి, యింటి వోనరైపోతే బాగుణ్ణని వుండాది. ఆ పోలీసాయినకు దొంగతనం జేసిందెవురో తెల్సుకోవాలనుండాది. యీ మాదిరి పోసుగోలు పనులకంతా సోదిరంగం జెయ్యించి రమ్మంటే కాటేరికి వుగ్రమొస్తాది. సరింగా రెండంటించినాదంటే రగతం గక్కుకోని పడతాం" అని మందలించాడు.

గాలివీచక పోవడంతో గుడిసె బయట పొదల దగ్గిరినుంచీ అలికిడేమీ వినరావడం లేదు. గుడిసె లోపల ట్రంకు పెట్టెపైన పాత టేపురికార్డరు దారితప్పి తిరణాల కొచ్చిన యెంటవ పిల్లలా దిగాలుగా కనబడుతోంది. చూరులోంచీ వేలాడుతున్న గోగు దారం చుట్టూ చీకటీగలు గింగిరాలు తిరుగుతున్నాయి. పలకరించుకుంటే ప్రమాదమే మోనన్నట్టుగా గుడిసెలోపలి యిద్దరు వ్యక్తులూ చాలాసేపు మౌనంగా వుండిపోయారు.

దూరంనుంచీ వొక్కసారిగా జనాలగోల పెద్దగా వినవచ్చింది. బత్తయ్య పెదవులు చప్పరించాక, పైకిలేచి గుడిసె బయటి కొచ్చాడు. అవతలి యింటి వాచ్‌మేను "రేయ్ బత్తిగా...మీ మామరా...మీ మామేరా!" అంటూ గావుకేక పెట్టాడు.

యెవరో తరిమినట్టుగా బత్తయ్య ముందుకు పరిగెత్తాడు. మూడంతస్థుల యింటి పక్కన, యిసుక కుప్పల మధ్యలో కూలీలందరూ గుంపుగా నిలబడి గగ్గోలు చేస్తున్నారు. గుంపులోని మనుషుల్ని పక్కకులాగుతూ మధ్యలోకి దూరాడు బత్తయ్య.

వర్షాలులేక బండలా మారిన గట్టినేలపైన గోదురు కప్పలా పడివున్నాడు ఆదెయ్య. చుట్టూ నేలపైన రక్తం తడితడిగా మెరుస్తోంది.

"కొన్ని కొన్నిగా మొయ్యమంటే యినకుండా తట్టనిండా యెత్తుకోని మెట్లెక్కేదానికి యెలబారి నాడురా..." వోస్త్రీ బొంగురు గొంతుతో యేడుస్తోంది.

"గొంతు దాంకా మందుపైనుండాడు. మెట్లపైన నెమ్మింకా ఆరలేదు. మసిలోనికి కాలు జారింది" యెవరో వాపోతున్నారు.

"నాయినా...నాయినో" అంటూ చెంచమ్మ పెద్దగా అరిచి శవంపైన కూలిపోయింది.

"మామా...మామో..." అని యేడుస్తూ బత్తయ్య కూలబడ్డాడు.

గుంపుకవతల మేస్త్రీ వొకతను "కొత్త పెండ్లామొస్తానే నన్నూ నామొగుడ్నీ దాయాదుల్ని జూసినట్టుగా తరిమిపారేస్తివి గద నాయినా! నువ్వెందుకట్ల మారిపొయినావో తెల్సుకోవాలని సోదిరంగం బెట్టించమంటే నా మొగుడు యినకుండాపొయినాడే! యింగా యెన్నో యెన్నో పశ్నలకు జబాబు చెప్పించమంటే యిననేయినలేదే! యింగా యెన్నో యెన్నో పశ్నలకు జబాబు చెప్పించమంటే యిననేయినలేదే! నువ్వంటేనీ అల్లునికెంత బమో జూసినావానాయినా! యిప్పుడు నేనడగకుండానే నీకేం గావాల్నో అది జేసేదానికని సోదిరంగం జెయ్యిస్తానని పమాణంజేస్తావుండాడు చూసినావానాయినా!..." చెంచెమ్మ మాటల్ని సాగదీసి పాటలా యేడవసాగింది. యీ తాగుబోతు వనోల్లతో చచ్చేచావయిపొయ్యింది. మిన్నాగా వోనరును తొడుక్కోని రాబోరా! పోలీసులు వచ్చేలోపల దానం జేసేది మేలు. లేకపోతే టేషన్ల చుట్టూ తిరగాల...కావాలంటే ఆ పెండ్లాంముగాన వెయ్యో రెండువేలో పారేయమందాం...యీ పొద్దు పనంతా పంచేటయిపొయ్యింది."అని కూలీనొకడ్ని సైకిలుపైన తరుముతున్నాడు. కూలీలందరూ రకరకాలుగా గుసగుసలు పోతున్నారు.

యేడ్చీ యేడ్చీ గొంతురాసి పోయిన తర్వాత, పెగిలీ పెగలని పెదవుల్ని బలవంతంగా కదుపుతూ "బతికి నన్ని దినాలూ మా అమ్మ కొంగిడిసి పెట్టకుండా తిరిగితివి. యింత బిన్నాగా ఆమెకోసరం యెలబారిపోతావనుకోలేదు నాయినో..."అని రాగం తీసింది చెంచమ్మ.

"ఆయినకు మనమంటే బలే బమ. మళ్ళా ఆరునెల్లకంతా నీ కడుపులో బడతాడు జూడు. దివసాలు తీరతానే యెర్రావారిపాలెం పోదాం. సోదిరంగం పెట్టించి మీ నాయిన్ను సోదిగాని పైకి రమ్మని అడుక్కుందాం. ఆయినకేం గావాల్లంటే అది తెచ్చి పొంగిల్లు పెడదాం" అన్నాడు బత్తయ్య యేడుపుతో పూడుకుపోతున్న గొంతుకతో.

చెంచమ్మ యేడవడం గూడా మరిచిపోయి, కళ్ళార్పకుండా మొగుడికేసి చూసింది.

కన్నీళ్ళు రాలుతుండగా కనురెప్పలల్లార్చిన బత్తయ్య "యెర్రావారిపాలెం సోదిగాడు భలే మగత్యముండే సామి. యెంత పశ్నకైనా జబాబు యిలా విరిగా చెప్పించేస్తాడు" అన్నాడు.

కదుతున్న మూడంతస్థుల యింటి నీడ ఆదెయ్య శవంపైన పెద్ద ప్రశ్నార్థకపు గుర్తులా పడుతోంది.

26 డిసెంబరు 2006, నవ్య వారపత్రిక